లోకదృష్టియం దాత డున్మత్తుడే!

గు. దుర్గాబాయి

ఆ విషయ మెంతో ఆశ్చర్యజనకమును, కరుణావంతమును!

౧

ఇరువురు ఒకేకళాశాలయందలి విద్యార్థులు. యువకు డుల్లాసప్రియుడు. రూపసౌందర్యహావభావవిలాసములు అతనిముఖమున మూర్తిమంతములై యుండును. అతనిమాటలు వినుటకు తోడిసహాధ్యాయులందరు నువ్విళ్లూరుచుందురు.

యువకుడు కేవలము సౌందర్యవంతుడే కాడు; తరగతిలో ప్రథముడు; ఆటలలో శ్రేష్ఠుడు. తర్కసభలలో ఆతనియభిప్రాయమే సర్వోన్నతము. సాహసమొనర్చి యేపనినైన సాధించుటయం దతడసమాన ప్రతిభాశాలి. ఉపాధ్యాయుల కందర కాతడు ఆంతరంగికమిత్రుడు.

ఇట్టిసకలగుణసంపన్నుడగుయువకుడు యువతీమనముల నాకర్షించెననుటలో అతిశయోక్తి యేమున్నది? నారీహృదయములతో క్రీడించుట యాతని కొకలీల! మధుమందిభ్రమరమునకువలె పుష్పమునుండి పుష్పమునకు తిరుగుటయే ఆతనిప్రకృతి. బంధనమున కాత డతీతుడు! ఆతనిని బంధించుట కేరూపవతియగు తరుణికి సాధ్యము? ఆతనినిగూర్చి పలువిధములుగ భావించుట ఆతని తమ కల్పనాపుష్పకవిమానాసీనుని చేసి తాము విహరింపగోరుట తోడిసహాధ్యాయినుల ఆనందక్రీడ లయ్యెను. కాని ఫలితముమాత్రము వేరయ్యెను.

ఈనారీపుష్పములయందలి మధువు నాఘ్రాణించుచు సంచరించుచున్న ఈయువకభ్రమరముహృదయము నొకతరుణియందు లగ్నమయ్యెను. ఈయువతీయువకులు నొకజాతివారు కాకుంటయే ఇందలిచిత్రము. భిన్నదేశముల వారిజన్మ; భిన్నజాతుల వారివృత్తి; భాష కూడ భిన్నమే. కాని విధాత యామెను స్త్రీజాతి కొకతలమానికముగ సృజించెను. ఇతరుల నవలీలగ నాకర్షింపజాలనట్టి గాంభీర్య మామెస్వభావము. వస్త్రభూషణాద్యలంకారములచే బాహ్యము క్షణకాలమున నాకర్షించుట యామెప్రకృతికి విరుద్ధము.

"మీ పెన్సి లొకమారు దయయుంచి యిచ్చెదరా" అనుక్షుద్రప్రశ్నలతో ఇతరుల పరిచయము కలుగచేసుకొనుటకు ఆమె ఇష్టపడెడిది కాదు. యువకదృష్టులకు అంతఃపురచారిణివలె నుండుటయే ఆమె యుద్దేశ్యము.

కాని మధువును దాచియుంచిన దాని తీపి చెడునా! అట్లే ఈ అనాడంబరయగు యువతి లజ్జాదృక్కులు యువకుని హృదయమున మహేంద్రజాల మొనర్చిన ట్లయ్యెను.

"నీవు నాస్నేహ మంగీకరింతువా" అని యువకుడు ఒకనా డామె నడిగెను. యువతి సిగ్గున తలవంచెను. "మాటకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చినంతమాత్రమున నోటినుండి ముత్యములు రాలునా" యని యువకు డనెను. "ఏది యగుట యసంభవమో దానినే మీరు అడుగుచుండ నేనేమని ప్రత్యుత్తర మీయగల" నని యువతి పలికెను.

"అసంభవమనునది నిఘంటువున లేదు. ఇచ్ఛాశక్తివలననే అనేక అసంభవకార్యములు సంభవములగుచున్నవని విజ్ఞానులు చెప్పెదరు" అని యువకు డనెను.

యువతి మారుపలుక లేదు.

"ఏమి నాప్రసంగము నీకిష్టము లేదా?"

"నా కెవ్వరిప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెడిసాహసము లేదు, సామర్థ్యమును లేదు. అందులకే నన్నంద

రును అహంకారిననియు, ఒంటిపిల్లి రాకాసియనియు అనుచుందురు, నా సుఖస్వార్థముల కొరకై మిమ్ము లను మీతల్లితండ్రి బంధుస్వజనములకు దూరమునొనర్చి కుటుంబమునం దొకవిప్లవతరంగమును లేవనెత్తి నేనే దానికి మూలకారణమని చెప్పి 'స్వాధీనభర్తృక' యను 'ట్రేడుమార్కు' (Trade Mark) వేసి యానందించుట నాయుద్దేశ్యము కాదని మీ రెరుంగ గోరెదను. నేటి ఆధునికయువతుల వేయి కొకతెయైనను నా అభిప్రాయమున కేకీభవింపదని నే నెరుంగుదును" అని యువతిపలికెను.

"నాయుద్దేశ్యము అంగీకరింపకున్న నేనునూ......సరియేచూతములెండు."

"దీనినే టిపికల్ ఇండియన్ వుమెన్ మెన్టాలిటీ (Typical Indian women Mentality) అని అందురు. నేను ఈ అసభ్యభావమును అంగీకరింపను. నీవు బి. ఎ. తరగతియందు చదువుచుంటివి. నీవంటి విద్యావతినోట ఇట్టిమాటలు శోభింపవు. జాతి దేశ భాషల యందు ఎట్టిభేదములున్నను ప్రేమకుమాత్రము భేదములు లేవు. తమసంతానమునకు వారివివాహవిషయమున సంపూర్ణాధికారమొసంగని తలిదండ్రు లొకతలిదండ్రులా? లేక ప్రతివ్యక్తికిని తానిష్టమువచ్చినటుల వివాహ మొనర్చుకొనుట కభ్యంతరము కలుగజేసెడిసమాజ మొకసభ్యతా సమాజమని పేర్కొనబడునా? అట్టి పాశవికసమాజమును చూర్ణముచేసి తలితండ్రులవిషదృష్టులకు గురియైతినన్నను నాకుభయము లేదుసుమా!"

"ఏమీ మీఆదర్శమున నన్ను కన్వర్టు (Convert) చేయదలచుకొన్నారా? మనము ఒకరినొకరు ప్రేమించుకొనుచుంటి మని ఒకరియాదర్శ మొకరికి ఇష్టము కావలెనా! సంఘమున Revolt చేసి నన్ను పరిణయమాడితిరని గర్వము మీకున్నను మీ జన్మదాతలగు తలిదండ్రుల శుభాశీర్వాదములేని మన వివాహము పరిపూర్ణానందము పొందనేరదని నానమ్మకము. నా యీ సందేహమును మీరు అనాగరికమన్నను నాకు సమ్మతమే."

"యుక్తి నాయొద్ద వెదకినను కాన్పింపదు. నీవిశ్వాసమే నీసర్వస్వము. ఇంతకూ నారీస్వభావము!"

"మీరు మీతలిదండ్రుల కీవిషయము ముం దెరిగింపుడు. వారు మన వివాహమున కంగీకరింపకున్న

మీరు నావారైనను, నేను మీదాననైనను మనశాంతి సౌఖ్యములు శాశ్వతముగ వర్ధిల్లజాలవు. మీవలెనే నేనును వారికి చక్షుశ్శూలము నయ్యెదను. నాభర్తయే కాక వారితలిదండ్రులు, ఆత్మీయులు, సుఖదుఃఖములు కూడ నావియే కావలెనని నాకోరిక."

యువకుడు తెల్లబోయెను, పాశ్చాత్యమనో భావము కలిగినయాతడు ఎన్నడును ఒకవాస్తవికభారత నారినుండి ఇట్టి ప్రత్యుత్తరము పొందగలిగెద నని యూహింపలేదు.

"ఈవిషయము నీవు బాగుగ నాలోచింపుము. రేపే తండ్రిగారికి ఉత్తరము వ్రాసెదను. కర్తవ్యము కొరకుగాని ముఖప్రీతికొరకు కాదుసుమా. వారు నా యుద్దేశ్యమున కంగీకరింపకున్నచో నేనును.........
........................."

"సరియే మాతములేండు"

౨

రామకృష్ణుని లేఖ పొందిననాటి తలిదండ్రుల యానందమునకు మేర లేదు. ఆహా! మాతృవాత్సల్యము ఎంతకోమలమోగదా! అన్యదోషములు తిలమాత్రమైనను వారు సహింపలేరుగాని తమసంతానదోషములు కొండంతలైనను వారికి గోరంతలుగ కన్పట్టును. రామకృష్ణుడు వారియేకమాత్రసంతానము. ఎందరో ధనవంతులకన్యల, సుందరీరత్నముల నాత డుపేక్షించి 'నాచదువుపూర్తియైననేకాని వివాహమాడ'నని పట్టుపట్టి కూర్చుండెను. కాని నేటికి తనంతట తా నిష్టపడి వ్రాయుట వారికి యెంతయోవింతగ నుండెను. యువతి వంశపరిచయమునందుమాత్రము వారి కొకింత సందేహము కలిగినను పుత్రునిమీదిమమత దాని నావలకు ద్రోసెను. ఎంతశీఘ్రముగ వివాహమైన నంత మేలని వారెంచి వారి సమ్మతి నాతని కెరిగించిరి.

యువతి బాల్యమునందేమాతాపితృవిహీన యయ్యెను. ఒకచిన్నపల్లెయందామెజననము. ఇరుగుపొరుగున నున్న ఒకదరిద్రవృద్ధహస్తముల నిడి యామెతల్లి అసువుల బాసెను. ఏడెనిమిది వత్సరములు వచ్చుసరికాబాల కాగ్రామపాఠశాలయందలి చదువు సమాప్తినొందెను. తన కంతిమదినములు సమీపించు టెరింగి వృద్ధ ఆబాల నేగొప్పసంస్థయందైన ప్రవేశపెట్టవలెనని యోచించెను. దేశమున దీనబంధు వీరేశలింగంపంతులు వారి జయజయధ్వానములు చెలరేగుచుండెను. ఆంధ్రదేశవిద్యాసాగరులవారే పంతులువారు. ఆబాల జన్మగాథ యంతయు వారి కెరింగించి ఆవృద్ధనారి యామెను వారిహస్తముల నిడెను. పద్మకు వివాహ మొనర్పక ఉన్నతవిద్య నలవడజేసి సమాజసేవకురాలుగా నొనర్పవలెనని వారియుద్దేశ్యము. ఆమె కమ్మకులసంజాత. ఇదియే యువతిజీవితసంగ్రహము.

తల్లిదండ్రులసమ్మతి నెరింగించుచు రామకృష్ణుడు పద్మ కుత్తరము వ్రాసెను. పంతులుగా రీమెకు కన్యాదాతలగుట కంగీకరించిరి. యువకుడు ధనవంతుల పుత్రుడు; యువతి ధనవంతులపాలితకన్య. వివాహము చాలవైభవముగ జరిగినది.

3

బహుకాలరూపమగు బీజము ఫలవంత మగు వృక్షమై తనకట్టెదుట సాక్షాత్కరించినప్పుడు కలిగెడు ఆనందమే రామకృష్ణునకు వాంఛితపత్నిని పొందిన నాడు కలిగెను. అతని సుఖస్వప్నము సఫలమయ్యెను. అంతర్జాతీయ వివాహమైనను రామకృష్ణుని బంధుబాంధవులందరు వివాహమున కేతెంచిరి. మిత్రులెందరో వధూవరులకు సుస్వాగత మొసంగిరి.

అది మొదటికలయికరాత్రి. పద్మరామకృష్ణునకు పరిచితయైనను నా డామె నూతనకళేబరము ధరించి యున్న ట్లాతనికి గోచరించెను. వస్త్రపుష్పాలంకారాదులచే అలంకరింపబడినయామె ఆనాడు మూర్తీభవించిన సౌందర్యదేవతవలె నొప్పారుచుండెను. యువకుని పినతల్లికూతురు యిందు "పద్మ సిగ్గుచూచిన ఆధునికస్టేజ్ (Stage) యందు ప్రాచీనాభినయమువలె నున్నది. పాపము! ఆమె యెన్నడును మా యన్ననే చూచియుండలే" దని పరిహాసించెను.

"ఈమాటల కన్నిటి కేమిగాని, నీవు సంగీత ప్రియుడ వందురు. ఏదీ యొక్కరాగ" మని సరోజిని రామకృష్ణు నడిగెను.

"ఆ... నేనును మరచిపోతినిసుమా." "ఆరామ కృష్ణా! నీవు నే డొక్కపాటయైన పాడకున్న మే మెవ్వర మీగదివిడిచి వెడలువారము గాము. ఆలోచించుకో" మ్మని యిందు సరోజినితీర్మానమును బలపరచెను.

ఎట్టకేలకు రామకృష్ణునికి పాడక తప్పినది గాదు. ఫ్లూటు చేతగొని 'నగుమోముకనలేని' కృతి వాయింప దొడగెను. పద్మవంతు వచ్చెను. రామకృష్ణుడు మురళి వాయింప పద్మ మృదుగాత్రముతో రెండుభక్తిగీతముల బాడెను. "You are very fortunate to have a nightingale" అని స్నేహితులు రామకృష్ణుని పొగడిరి. "వేయిప్రయత్నము లొనర్చినను మాపద్మ పాడిన ట్లతడు పాడజాల" డని చెలులు పలికిరి. "నేటియుగము నారీయుగము. ఎచ్చటజూచినను నారీప్రభావమే. అందు గానవిద్య వారిహక్కు గదా" యని రామకృష్ణు డనెను. 'Good night' అనిచెప్పి స్నేహితులు సెలవుగైకొనిరి.

౪

"పద్మా! మనోభీష్టము నెరవేరెనా?"

"అబ్బా మీయల్లరి తగ్గదా!"

"కాదు. నాతలిదండ్రులు నీరూపసద్గుణముల జూచి ముగ్ధులైరి. కోరి వేడి రామకృష్ణుడొకఅప్సరసను పత్నిగ పొందినాడు. మే మెంచినవాడికెక్కడ సరిపడు నని అమ్మ యనెను."

"మీతలిదండ్రులవంటి తలిదండ్రులను బడసిన వారిదేగదా పుణ్య" మని పద్మ యనెను.

"నీవంటిస్త్రీరత్నమును పొందినవానిభాగ్యమో మరి!"

పద్మ కృత్రిమకోప మభినయించుచు, "అబ్బా! ఊరకుండుడు మీయల్లరి కంతులే" దనెను.

"పద్మా! Sincere గా కోరిన నాకోరిక భగవానుడు పూర్తిగావింపకయుండడుసుమా" యని రామకృష్ణుడు పద్మశిరస్సును తనయొడియం దుంచుకొని ఆమెకపోలముల నిమురుచు పలికెను.

"ఆమాట వేరేచెప్పవలయునా? మనయిర్వర కలయిక యిందులకు ప్రబలతమమగు సాక్ష్యము గాదా?" అని పద్మ యనెను.

"గొప్పఆఫీసరుగాని, దేశనాయకుడుగాని, సంస్కర్తగాని యగుట నా కిష్టము లేదు. జీవనశిల్పి యగుట నాముఖ్యాదర్శము. విధాతసృష్టి ఉద్యానమందు నేమాలాకారుడ నయ్యెద. ఇట్లే నాజీవితము గడచిపోవును. అంతియేకాదా? పద్మా".

యువతి ప్రత్యుత్తర మిడలేదు.

"పద్మా! నీవు మాటకారి వెప్పుడయ్యెదవో కదా! ఒకేకళాశాలయందు చదువుకొంటిమి. నావద్ద నీ కీజడత్వ మేల.?"

"టిపికల్ యిండియన్ ఉమన్ మెంటాలిటీ" యెక్కడకు పోవును. షెల్లీ, షేక్స్పియరు చదివినమాత్రాన జన్మగతప్రకృతి మారునా ఏమి? మీఛాయిస్ (Choice) దోషమేగాని నాదోష మేమియును లేదు"

యువకు డీమాటలకు పులకితుడైపోయెను. తన ప్రథమప్రణయచిహ్నమగు చుంబనము నామె యధరమందు ముద్రిత మొనర్చెను.

కృత్రిమకోపము నభినయించుచు, పద్మ "పురుషుడు చాలస్వార్థపరుడు. స్త్రీని పూర్తిగ తనపిడికిట బంధించిననేగాని ఆతనికి తృప్తికలుగనేరదు. అటు పిమ్మటమాత్రము కంటకభూయిష్ఠమగును. ఇందులకే గాబోలు సామాజికవివాహబంధనలు, చట్టముల నిర్బంధము; చూడండి! ఎందరో పురుషులు తమభార్యలవద్ద యెంతయో ప్రగల్భముల కొట్టెదరు. ఆమెచనిపోయిన పదియవదినముననే పునర్వివాహమునకు సిద్ధపడెదరు. కొందరు లోకనిందాభయమున వివాహము గావించుకొనకున్నను మార్జాలవైష్ణవత్వమును పొందుచున్నారు. ఇందుకు మీరు సమ్మతింతురా? లేదా?".

"పద్మా! నిజమే. నేనుమాత్ర మట్టివారి శ్రేణి యందు చేరనుసుమా! అయినను త్రికాలజ్ఞుడగాను. ఏమికాబున్నదో! ఏమిచేయనుంటినో?

ఈమాటలుపలుకుసరికి రామకృష్ణునికి ఏది కత్తివ్రేటువలెబాధింపదొడగెను. ఆతనికండ్లశ్రుపూరితము లయ్యెను. శరీరము కంపింపదొడగెను.

ఆత డత్యంతప్రేమతో నామె నాలింగనమున గారవించెను. పవిత్రతమమగు నొకపదార్థమును స్పర్శించుచున్నటు లాతనికి దోచెను. భోగలాలసకు లోనగుట కాతని అంతరాత్మ వెనుదీసెను. భక్తి, శ్రద్ధ, గౌరవము భోగలాలసస్థానము నాక్రమించెను.

"నాకంబళి గొనివచ్చి కొంచెము కప్పుడు" అని పలికిన పద్మ ఆకస్మికపుపలుకుల కాత డదిరిపడెను.

"ఆతనితలయం దొకపెద్దపిడుగు పడినట్లయ్యె! పద్మా, చలివేయుచున్నదా! ఏమి మాటలాడవు?"

చలిచే ఆమెశరీరము వడకిపోవుచుండెను. రాత్రి అంతయు అటులనే గడిచెను. నూతనదంపతులకు ఆనందపూర్ణమగుప్రభాతము కాలేదు. అభిశాపప్రభాత మయ్యె!

ఉదయాస్తమానములగతి చాలతీవ్రముగ నుండె. రోగులకు రాత్రి మరియు కాలరూపమువలె నుండును. డాక్టర్లు, బంధువులు, స్నేహితులు వచ్చుచు పోవుచు నుండిరి. రామకృష్ణునితలిదండ్రులు ఆహారనిద్రలు మరచి పద్మ కుపచారములు నేయదొడంగిరి. Temperature Normal కు వచ్చినగాని స్నానమొనర్పను, భోజనము కావింపను అని అతడు పట్టుపట్టెను. ఆతనిస్వభావము ఎవ్వరికిని గోచరమగుట లేదు. పద్మపలుకులుకూడ నాతని సంకల్పచ్యుతు నొనర్పజాలవయ్యె.

అది ప్రాతఃకాలము! పద్మనాడి చాలతీవ్రముగ కొట్టుకొనసాగెను. కంఠస్వరముకూడ మారిపోయెను. రామకృష్ణుడు ఆమెశిరమును తనవొడి నిడికొని రెప్ప వాల్పక చూచుచుండెను. హీనస్వరముతో తడబడు వాక్కులతో భర్తచేతిని తనహృదయమున నిడుకొని, నా సమయము సమీపించుచున్నది. మీకొరకేకాని నాకొరకి సుమంతయు దుఃఖము లేదు. పత్నీసుఖము మీ కావంత యైనను కలుగజాలదు. మీరు...పునర్వివాహము...గావించుకొండు..." కంఠము రుద్ధమయ్యెను.

"పద్మా, నాజీవితము దుఃఖభాజన మొనర్చుటకే నా నీవు జన్మించితివి? పరిహాసమున కనిన పలుకులు నిక్కవము లయ్యెనా!" అతనికండ్లు అశ్రుపూరితము లయ్యెను.

"పునర్జన్మమే సత్యమైన మిమ్మే పతిగ బొంద వలెనని నే నాభగవంతుని వేడుచున్నాను." అని ఆమె సంజ్ఞారూపముగా వ్యక్తపరచెను.

యువకు డామెవంక నే చూచుచుండెను. భ్రమరమును వంచించి అనాఘ్రాతపుష్పము వృంతచ్యుతమై పోయెను. రామకృష్ణునిహృదయజ్యోతి యారిపోయెను.

నాలుగుదినముల కనంతరము ఒకపార్సిల్ ఆతనికి వచ్చెను. Presidency College యందు ప్రథమముగ B. A. పరీక్షయందు ఉత్తీర్ణయైనందున University Senate మెంబర్లందరు ఆదరపురస్సరముగ పద్మకు పంపినస్వర్ణపతక మది. ఈఆకస్మికఘటనవలన యువకునిపుండు మరల రేగెను. ఆహారనిద్రలు, విలాసభోగములు అతనికడ నిష్ఫలము లయ్యెను. గృహమునందుండియే యాతడు సన్యాసి యయ్యెను. బాహ్యజగత్తున నాతడు విరాగి యయ్యె. అతినిర్జనమగు అంతరంగిక ప్రపంచమున నాతడు తనమృతపత్నిస్మృతి సమాధి యందు గూర్చుండి అశ్రుపాతము నొనర్పసాగెను.

ఇట్లనే దినములు జరుగుచుండెను ధ్యానతన్మయుడగు యోగివలె నాతడు కనుపట్టుచుండెను. తన నిర్జనకుటీరమున ఏకాకియై కూర్చుండి అతడు లిపి? సౌధరచన నొనర్పసాగెను. మాలాకారుని కుటీరరాణి అగాధమగు సముద్రమున మునిగిపోయెను. కుటీరరాణికి ప్రతిప్రకృతి రాణి యాతనిమెడయందు పూలమాలికల వైచుచుండెను. యువకుడు శిల్పియయ్యెను.

కలకలరవ మగు నదీ ప్రవాహములయం దాతడు తన ప్రియురాలి కంఠస్వరమును వినుచుండెను. మందమలయసమీరమున నాతడు ప్రియురాలి కేశసౌరభ మాఘ్రాణించుచుండెను. కలువలరేని స్నిగ్ధజ్యోత్స్నను ప్రియురాలిచే తనస్పర్శల నొసంగుచుండె. మార్తాండుని తీవ్రప్రకాశ మాతనికి ప్రియురాలి చక్షుర్జ్యోతివలె దోచుచుండె. వర్షమునం దాత డశ్రుజలముల గార్చు ప్రియురాలిమూర్తిని కాంచుచుండె.

గ్రీష్మ ఋతువందలి తీవ్రసంతాపమునకు ప్రియురాలి క్రోధపూరిత దృక్కులకు భీతుడైనట్లు మెలగుచుండె. హేమంతఋతువునందలి శుష్క ప్రేయసీమూర్తిని తలచి వ్యథితమనస్కుడగుచుండెను. వసంతఋతువునందలి గర్వోల్లసిత యగు ప్రియురాలి ఆలింగన సౌఖ్య మనుభవించుచుండె.

ఆతని కుటీరరాణి తిరిగి జీవించెను. ప్రకృతి ప్రేరణలచే ఆమె ప్రతినిమేషమున నాతనివద్దకు వచ్చుచుండెననియే యాతని విశ్వాసము.

" వర్షమునం దాత డశ్రుజలములగార్చు ప్రియురాలుమూర్తిని గాంచుచుండెను "

లోకదృష్టియం దాత డున్మత్తుడు.